

Tollbamondás

A híres nyelvész – Lotz János – kalandos sorsú családban született 1913. március 23-án, a Lotz család második gyermekeként az Egyesült Államokban. Hogyan került a somogyvámosi szülők fia ilyen messzire az isten háta mögötti somogyi falutól? A család a jobb megélhetés reményében települt át a tengerentúlra. János már ott született, ott járt iskolába. Ám szokatlan fordulat következett be a kitelepülők életében, hiszen a szülők az amerikai boldogulás helyett mégis az óhazát, Magyarországot választották, és visszatértek az öreg kontinensre, Európába. Meggazdagodniuk ugyan sosem sikerült, de arra mégis odafigyeltek, hogy gyermeküket taníttassák. Ehhez azonban segítségre volt szükségük. A somogyvámosi tanító, Böhm Sándor figyelt fel a három nyelven is kiválóan beszélő kisfiú tehetségére. Az ő közvetítésével került Lotz a bonyhádi gimnáziumba 1923-ban. Mindvégig kiválóan tanult, tehetségét senki nem vitatta, olyannyira, hogy a gimnáziumi önképzőkör is soraiba fogadta. A későbbi világhírű nyelvész diákként főleg irodalmi témájú írásaival, műfordításaival vívta ki társai és tanárai elismerését.

Lotz János nem feledkezett meg egykori alma materéről: amikor svédországi fizetéséből már tudott félretenni, jelentős összeget küldött egykori iskolájába, amelyből a nevét viselő könyvtárat megalapították. Így hálálta meg felnőtként, amit gyermekként bonyhádi tanáraitól kapott.

Útmutató a tollbamondáshoz

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból (vesszőhiba is!).

A vesszők helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden gyerek végez.

Az első mondatban a gondolatjel-pár vesszőkkel is helyettesíthető.

Szövegértés - megoldások

1. **Rakd nagyság szerint sorrendbe a mennyiségeket! A betűjelet írd a megfelelő helyre úgy, hogy a legnagyobbtól haladj a legkisebb mennyiség felé!** 5/

- A. a megyei helyszínek száma (kb. 30) B. az országos 1-3. helyezést elérték száma (9)
 C. az országos megnyitó résztvevőinek a száma (200 körül) D. az iskolai fordulók fénymásolatának a száma (4000 körül)
 E. A megyei és az országos forduló között eltelt napok száma (60)

D > C > E > A > B

2. **Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!** 3/

- a) Hol készült a szöveghez tartozó kép? (hely) **Bonyhádon**
 b) Mikor készült a kép? (év, hónap, nap) **2014. március 21.**
 c) A verseny alatt a tanárok figyelemmel kísérhetik a javítást? igen nem (Húzd alá!)

3. **Becsüld meg az eredményt a szöveg alapján! A megfelelőt húzd alá!** 3/

Tegyük fel, hogy minden résztvevő és felkészítő minden fordulóban kap emléklapot.

- a) Hányat kapnak a diákok összesen a versenyen?

2500 körül

4000 körül

5000 fölött

- b) Hány felkészítő tanár kaphat az országos döntőn?

nem lehet meghatározni

95

80

- c) Hány dolgozatot javított az országos zsűri a megyei forduló alapján?

95

945

450

4. **Érvelj! Írj 2-2 érvet az alábbi állítással kapcsolatban! Ez szövegértési feladat az adott szöveghez?** 4/

Állítás: A helyesírás tanítása előírt feladat az iskolákban.

Egyetértek, mert....	Nem értek egyet, mert...
Példák	Példák

az írásbeliséghez szükséges az egységesség, pl. a nyomtatásban	mert nagyon sok szabályt kell megtanulni, nem is mindig logikus
az iskolákban fontos, hogy a diákoknak előírják a szabályokat írásban	sok a kivétel

5. Rejtvény

5/

K	Ö	N	Y	V
N	Y	I	T	Ó
S	A	J	Á	T
T	A	N	É	V

Mindegyik szó szerepel a szövegben. 1-1 pont megoldásonként.

1. Az egyik jutalmazási forma a versenyen.
2. Ilyen ünnepséget is tartanak Bonyhádön.
3. Az első forduló iskoláinak jelzője lehet.
4. Erre az időszakra érvényes a verseny meghirdetése.

A sötét mezőket olvasd össze! VITA (1 pont)

Helyesírási feladatok

1. A következő kifejezések mindegyikében szerepel a ház szó. Írd le őket helyesen! 13/

háztulajdonosok

szülői ház

Habsburg-ház

házasember

háza táján

házvezető

házhoz szállítás

házi dolgozó

házi feladat-készítés

hárról hárra

hátszabály-módosítás

ház körüli munka

háziipar

2. Válaszd el minden lehetséges helyen a következő tulajdonneveket, majd lásd el őket -val/-vel toldalékkal! 20/

Név	Elválasztás	-val/-vel ragos alak
Szapphó	Szap-phó	Szapphóval
Shakespeare	Shakes-peare	Shakespeare-rel
Chile	Chi-le	Chilével
Bach	Bach <i>(Ha áthúzza a sort, az is jó.)</i>	Bachhal
Kossuth	Kos-suth	Kossuthtal
Batthyány	Bat-thyá-ny	Batthyányval
Peugeot	Peu-geot	Peugeot-val
Horatius	Ho-ra-ti-us	Horatiusszal
Tolsztoj	Tolsz-toj	Tolsztojjal
Grimm	Grimm	Grimm-mel

3. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1-3.) jelöld a helyes sorrendet! 5/

a) Ybl Miklós 2 – York-fok 3 – yard 1 2-3-1

b) hokedli 2 – hóhér 1 – hoki 3 2-1-3

c) kulcsont 3 – kulcsomó 2 – kulccsal 1 3-2-1

- d) tüzetes 3 – tüzet 1– tüzet 2 3-1-2
 e) Shaw 2 – Shelley 3 – Shakespeare 1 2-3-1

Csak a teljesen hibátlan megoldásért jár soronként az 1 pont!

4. Írd le a szópárok helytelenül írt tagját/tagjait helyesen! A hibátlan szópárokat pipáld ki! 12/

dicsér – biztat

egyívású – ízület ✓

autogram – monogram

bensőséges – fenséges ✓

kijjebb – beljebb

árú – irt ✓

minél – utána

szelíd – szolid

eksztázis – bokszol ✓

küzdelem – küszködik

közömbös – különben

halassza – játssza ✓

A helyesen javított, illetve pipált sorért jár a pont!

5. Húzd alá a helyesírási hibákat a következő szövegben! Másold le mindegyik mondatot kijavítva!

(A pontszám nem a hibák számát jelöli!)

10/

Franciaország legismertebb borvidéke valószínűleg a bordeaux-i, amely évről évre több mint 600 millió palacknyi bort termel. A Bordeaux környéki borokat egyszerre jellemzi a sokszínűség és a zamatosság, itt mindnyájan találunk kedvünkre való nedűt.

Minden egyes hibáért (a vesszőhibákért is) 1 pontot kell levonni a maximálisan adható 10-ből.

A zamatosság szó után pontosvessző is elfogadható.

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____